

NARODNI DNEVNIK

Izhaja vsak dan opoldne, izvzemši nedelje in
praznike.

Mesečna naročnina: V Ljubljani in po pošti:
Din 20—, inozemstvo Din 30—.

Neodvisen političen list.

UREDNIŠTVO:

SIMON GREGORČIČEVA ULICA ŠTEV. 23.

UČRAVNISTVO: KONGRESNI TRG ŠTEV. 3.

TELEFON ŠTEV. 2852.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Pisnim vprašanjem naj se priloži znamka
za odgovor.

Račun pri poštnem ček. uradu štev. 13.633.

Argument z zunanjim posojilom.

Med obilico resnih in neresnih argumentov, s katerimi hočejo nekateri utemeljiti potrebo vlade »združene demokracije«, spada tudi argument, da treba postaviti to vlado zaradi zunanjega posojila. Ti politični nadmodrijani namreč pravijo, da nam tujina ne more zaupati denarja, če niso v vladi tudi kmetje. Če bi ti gospodje le nekoliko prevdarili svojo trditve, bi se morda spomnili, da smo dobili prvo Blairovo posojilo v času, ko ni bilo Hrvatov v vladi. Ze iz tega bi morali spoznati, kako jalov je njihov argument.

V prav posebno čudno luč pa postavlja ta »argument« demokracizem teh gospodov. Stara stvar je, da postavlja vsakdo, ki posoja denar, svoje pogoje in še bolj stara stvar je, da znajo zlasti veliki kapitalisti postavljati zelo težke zahteve, kadar posojajo denar na Balkan. Vseeno pa vendar še nikdar nismo slišali, da bi tuji kapitalisti zaradi svojega posojila diktirali sestavo vlade. Še manj pa je možno misliti, da bi se mogel najti na svetu le en pravi demokrat, ki bi pristal na to, da bi zaradi par milijonov diktiral tuji kapital, kakšna mora biti vlada v njegovi domovini. Resnično, samo naša »združena demokracija« se je mogla poslužiti s takšnim »argumentom«.

Ne glede na vse to, pa je tudi argument sam neresen. Tuji kapitalisti presojo finančno zmožnost in kreditno sposobnost kake dežele le na podlagi konkretnih dejstev. Kakšen je državni proračun, kakšna je trgovinska bilanca, kakšna je pravna in druga sigurnost, kakšna je uprava in slično, samo to so argumenti, ki veljajo za velikega kapitalista. Samo po teh argumentih pa presoja tudi vrednost kake vlade. In če bi bil pri nas proračun aktiven in pravičnik fiktiven, če bi v redu plačevali vse svoje dolge in obveznosti, če ne bi poznali letnih dolgov, če bi bila naša uprava dobra, potem bi tujina nam rada posodila denar, pa naj bi bili v vladi sami Srbi ali pa sami prečani. Gospodarsko konsolidiranim državam posodi vsakdo denar, ker take ga lahko vrnejo. Gospodarsko nekonsolidiranim pa nihče ne posodi, pa naj bodo na čelu teh držav še tako koncentrirane vlade demokracije.

Pa tudi če bi bil »argument« naše »združene demokracije« upravičen, potem pa že celo govori proti njej. Če je že res zunanje posojilo edina rešitev za Jugoslavijo — čemur pa odločno oporekamo — in če je mogoče dobiti to posojilo le pod pogojem vstopa Hrvatov v vlado, potem je absolutna dolžnost Radića, da stopi v vlado in da se odzove povabilu, ki ga je prejel. Kajti v tem slučaju pada le nanj odgovornost, če nismo dobili zunajnega posojila.

Ravno tako pa je absolutno jasno, da pod takšnimi okoliščinami ne sme Radić zahtevati plačila z zahtevo, da mora še SDS v vlado. Kadar gre za splošne državne interese je politična kupčija nedopustna, že celo pa takšna, ki bi dišala po izsiljevanju.

In še eno! Če nam je že tako zelo potrebno zunanje posojilo, potem ga pač ne bomo dobili na podlagi pretiranih vesti o gladi, temveč le na podlagi onih dejstev, ki dokazujejo naš napredek. Ali pa ni pisava opozicijskega tiska ravno obratna.

Vse naše zlo leži v naši upravi in dokler ne bomo te zboljšali, tako dolgo je tudi za nas vsaka konsolidacija le pesem bodočnosti. Kje pa je kakšna ga-

Pašičevci edina nada „združene demokracije“.

DAVIDOVIČEV SESTANEK S TRIFKOVIČEM.

Beograd, 6. febr. Današnji dan bo, kakor izgleda, v naši notranji politiki precej odločen. Za danes se namreč pričakuje, da bo v narodni skupščini sprejet zakon o neposrednih davkih. Politični krogi so včeraj v glavnem proučevali situacijo in politično nastopanje posameznih parlamentarnih prvakov.

Pri radikalih se posebno opaža, da grajajo nastopanje Radića in Pribičevića v narodni skupščini. Po njihovem mnenju gre vse delovanje kmečko-demokratske koalicije za tem, da onemogoči funkcioniranje narodne skupščine in tudi vsako delo na sprejetju zakona o neposrednih davkih. Po mnenju radikalov hočeta Radić in Pribičević s svojimi nujnimi predlogi in resolucijami, ki jih vsak dan pred prehodom na dnevni red predlagata narodni skupščini, delati neke vrste obstrukcijo.

V kmečko-demokratski koaliciji pa o tej stvari mislijo po vsem drugače. Oni smatrajo, da je sedanja narodna skupščina pred neko negotovostjo, to se pravi, da se ne ve, kako se bodo razmere razvijale. Zato tudi ni izključena možnost novih volitev. Iz tega razloga misli kmečko-demokratska koalicija in v prvi vrsti Radić in Pribičević, da je neobhodno potrebno, da se še sedaj, dokler narodna skupščina še zaseda, predlože vladi vse tiste stvari v pretres in rešitev, katere se morajo brez odloga rešiti in ki so po njihovem mnenju nujno potrebne. Kmečko-demokratska koalicija odklanja zato najodločneje vse obdobje, ki jih dvigajo proti njej radikali ni druge vladne skupine, kakor da bi bilo nje nastopanje in delovanje v narodni skupščini zlohotno.

Drugače je bil včeraj najvažnejši dogodek sestanek med Ljubo Davidovičem in med bivšim predsednikom narodne skupščine Markom Trifkovičem. Ljuba

Davidović je namreč včeraj ob pol 12. dopoldne posetil Marka Trifkovića v njegovem stanovanju, kamor se je odpeljal z avtomobilom. Ostal je pri Trifkoviću precej dolgo časa. Kakor se doznava iz povsem zanesljivega vira, se je Ljuba Davidović posvetoval z Markom Trifkovičem kot z najizrazitejšim pašičevcem, na katerega se je današnja vlada o priliki zadnjih volitev vrgla z vso silo in mu onemogočila vstop v narodno skupščino, ter hotel z njegovim posredovanjem priti v stih z nezadovoljnimi radikali.

Milan Grol pa se je pogajal direktno z zastopniki radikalnih nezadovoljnikov. Ljubo Davidovića je posetil Miša Trifunović. Po vsem tem se vidi, da je akcija opozicije, ki ji na neki način stoji na čelu Ljuba Davidović, usmerjena v pravcu, da stopi v neposredni stik z radikalnimi nezadovoljniki. Če bi se demokratski klub razcepil, naj bi se onemogočilo ono ravnesje, ki bi nastalo v vladi, če se Marinković loči od demokratov in ostane pri Vukičeviću. Opozicija šteje 131 organiziranih poslancev. Če uspe, da se tudi iz radikalnega kluba izloči kakih 20 do 30 poslancev, potem bi se onemogočil vsak poskus, da se Vukičević še dalje obdrži na vladi.

Poset Ljube Davidovića pri Marku Trifkoviću je jako vzneemiril vse one kroge, ki se posebno zanimajo za to, da se ohrani sedanja vladna situacija.

Različni komentarji so se širili tudi o razgovorih, ki jih je imel Aca Stanojević z Veljo Vukičevićem. Če sodimo po tem, kako sedaj mislijo radikalni nezadovoljniki, potem izgleda, da Aca Stanojević nikakor ni mogel Vukičeviću toliko ugoditi, kolikor je ta od Stanojevića zahteval.

Kar se tiče vladne situacije, se smatra, da stojimo pred ostavko vlade in da se bo po ostavki poskušala sestava koncentracijske vlade.

LETNA SKUPŠČINA BEOGRAJSKE INDUSTRIJSKE ZBORNICE.

Beograd, 6. febr. Včeraj se je pod predsedstvom Vlade Ilića, podpredsednika industrijske zbornice, vršila letna skupščina udruženja beograjskih industrialcev. Stevan Popović je v svojem govoru omenjal pasivnost naše trgovinske bilance in neugodne prilike naše mlinarske in klavniške industrije. Omenil je dalje, da je morala naša kovinska industrija stopiti v inozemske karteje, da se je obdržala. Obrestna mera je še vedno visoka. Dokler se ne zniža, bo težava z industrijskimi krediti Trgovinski minister je obljubil določiti komisijo, ki bi imela izdelati nov zakonski načrt o industrijskih obveznicah. Dokler se to vprašanje ne reši in dokler naša industrija ne dobi ugodnejših kreditov — tako kakor jih ima v drugih državah — toliko časa bo boj za obstanek jako težak.

rancija, da bo naša uprava boljša, če vstopi Radić v vlado? Saj je Radić vendar že bil v vladi, naša uprava pa je ostala prav tako slaba, kakor je bila, če ni postala še slabša.

Tisto, kar Radić in njegovi zavezniki danes obljubljajo, je še vse v oblakih in na take obljube ne da noben kapitalist niti vinarja. Kapitalist da samo na resne dokaze o dobrem gospodarstvu. Kdaj pa je take dokaze dal Radić? Ali mar v oblasti skupščini, kjer je njegova stranka absoluten gospodar? Ali mar s svojim gospodarskim delom na

Govornik se je bavil dalje s fiskalnimi obremenitvami in naglasil zahtevo, da se Beograd izloči iz beograjske oblasti.

Dalje je postavil zahtevo, da se mora izdelati zakon o finansiranju samoupravnih teles. Ta zakon bi moral določiti maksimum davčnih doklad, ki bi jih smela pobirati samoupravna telesa. — Skrajni čas je tudi, da se začne že končno spoštovati zakonska določila in da bodo tudi privatniki deležni 50-odstotne kvote na reparacijah.

Govorec o gospodarskem svetu pravi govornik, da sedanja uredba ni niti malo zadovoljila želja gospodarskih krogov. Zato je potrebno, da se sklene zakon o stalnem gospodarskem svetu. Omenja, da je lani v Beogradu 11 industrijskih podjetij prišlo v konkurz.

Dalje je govoril še Dragiša Matejić, ki je predlagal, da se v Beogradu kupi stavbišče, na katerem bi se zgradil industrijski dom.

deželi? Ali je mar vsa »združena demokracija« storila za oprostitev kmeta od oderuhov le desetino tega, kar je slovenski narod že davno izvršil? Kje je kak dokaz sposobnosti?

Z različni praznimi obljubami in še bolj praznimi gesli ne bomo nikamor prišli, najmanj pa s takšnimi sredstvi dobiti tuje posojilo. Če nima »združena demokracija« za sebe boljšega »argumenta«, kakor onega z zunanjim posojilom, potem naj kar obupa. Tako otročji argumenti so celo za jugoslovansko politiko presmešni!

Amerika za prepoved podmornic.

London, 6. febr. Kakor javljajo iz Washingtona, je Kellog včeraj obvestil parlamentarni odbor za zunanje zadeve, da je vlada Zedinjenih držav Severne Amerike pripravljena podpisati z vsemi svetovnimi silami pogodbo o popolni prepovedi uporabe podmornic. (Kdor ima velike bojne ladje, ta je razumljivo proti podmornicam. Op ured.)

TITULESCU SE BO NA POVRATKU USTAVIL TUDI V BEOGRADU.

Paris, 6. febr. Rumunski zunanji minister Titulescu odpotuje v torek v Berlin. Iz Berlina pa odide, kakor se zdi, takoj dalje v neko kopališče, kjer se sestane s Stresemannom, ki se tudi pripravljajo, da danes ali jutri odpotuje iz Berlina. — Titulescu za sedaj ne bo šel v London, temveč bo takoj po sestanku s Stresemannom odpotoval v Beograd. Ni pa izključeno, da se med potoma ne oglasi še v Pragi.

Na vprašanje novinarjev, ali je njegova pot v Beograd morebiti v zvezi z ureditvijo italijansko-jugoslovenskih odnošajev, je Titulescu izjavil, da Rumunija ne more prevzeti naše uloge posredovalca. Vendar pa bo on storil vse, da se razmerje med Rimom in Beogradom zboljša. Mi Rumuni, je dejal Titulescu, želimo, da se doseže sporazum med našimi prijatelji.

NEMCIJA SKLEPA TRGOVINSKE POGODBE.

Beorlin, 6. febr. Po izjavi g. Stresemannna se bodo nemško-ruska trgovinska pogajanja pričela prihodnji teden. Sovjetsko Rusijo bosta zastopala delegata Schleifer in Kaufmann. — Prihodnji teden se bodo nadaljevala tudi nemško-poljska pogajanja za trgovinsko pogodbo.

TEŽAVNA ARETACIJA KOMUNISTIČNEGA TAJNIKA V PARIZU.

Paris, 6. febr. V Parizu so zaprli tajnika komunistične stranke Gaillarda, ki je bil zaradi širjenja komunistične propagande v vojski obsojen na štiri mesece zapora. V tajništvo komunistične stranke so prišli štirje policijski častniki in hoteli aretirati Gaillarda. Toda kakih 100 delavcev je preprečilo aretacijo in izgnalo policijske organe iz prostorov stranke. Poklicana je bila na pomoč četa 20 oboroženih stražnikov. Toda neki komunist je policijo prevaril s tem, da je izjavil, da je on Gaillard. Šele na policiji so ugotovili prevaro. Nato je policija vnovič vdrla v prostore komunistične stranke, zbila vrata in našla Gaillarda v nekem skrivališču. Komunistična stranka je vladi poslala protest proti tej baje protizakoniti aretaciji.

JUTRI BO SLOVESEN POGREB HAIGA

Padis, 6. febr. Iz Edinburga javljajo, da so v noči od predvčerajšnjim na včeraj dospeli tja posmrtni ostanki generala Haiga. Slovesen pogreb bo v torek.

ZAGREBSKE TEKME.

Zagreb, 6. febr. Včeraj se je odigrala tekma med Concordio in Gradjanskim, ki se je končala z rezultatom 3:2. Tekmi je prisostvovalo mnogo občinstva.

BEOGRAJSKE TEKME.

Beograd, 6. febr. Včeraj se je odigralo prvo kolo pomladanskih prvenstvenih tekem. Igral je BSK (Beograjski sportni klub) z Edinstvom in zmagal s 4:1.

Ruski kmetje močnejši od sovjetov.

Katastrofalen padec pridelkov je prisilil sovjetje, da so morali temeljito revidirati svoje postopanje do kmetijskega prebivalstva. Hoteli so prisiliti kmeta, da dobavlja svoje pridelke na pol zastoj v mesto, a danes morajo priznati, da to ne gre. Kmet neče delati zastoj, temveč hoče za svoje pošteno delo tudi pošteno plačilo. In ker plačila ni bilo, je zmanjšal produkcijo in s tem so šli po vodi vsi sovjetski računi, da bi z izvozom kmetijskih pridelkov omogočili dvig ruske industrije.

Kmet, ko pelje svoje pridelke v mesto, hoče izvršiti dvoje opravil. Prodati hoče svoje pridelke in z izkupičkom kupiti stvari, ki jih potrebuje. Vsa trgovina v Rusiji pa je državna in zato birokratična, da je vseskozi neekonomična. Vsi izdelki so razdeljeni v razne vrste in skupine, nihče pa se ne briga, da bi izdelki prišli na trg, kjer jih ljudje zahtevajo. Tudi je tem birokratom vseeno, ali prodajo svoje blago ali ne, ker oni imajo svojo fiksno plačo in izgubo plača država.

Zato so se dogajale naravnost neverjetne stvari in ravno te daj odkrivajo sovjetski listi vse napake zbirkratizirane trgovine. Tako je prišel v januarju kmet v sovjetsko trgovino in tu mu niso mogli ponuditi nič drugega ko — slamnike. Na vasi so pošiljali cele zaloge pudra in kozmetičnih sredstev, kmet pa je potreboval blago za obleko. Vsakdanja stvar je tudi, da dobe kmetje pozimi letno, poleti pa zimsko blago.

Poleg tega pa se je v sovjetskih trgovinah na debelo kradlo in sleparilo. Vse to je seveda kmeta ogorčilo in ravno tako sovjetske novinarje, ki so končno izpovedali, da kmetu pod takimi razmerami pač ne preostane nič drugega, ko da zmanjša svojo produkcijo.

Zato so se začeli po vsej Rusiji procesi proti brezovostnim uradnikom v sovjetskih trgovinah in nekateri posebno veliki grešniki so bili celo ustreljeni (Novikov in drugi.) Istečasno pa so se pričeli tudi procesi proti pri-

vatnim trgovcem zaradi špekulacije. Ti trgovci so bili povečini oni, ki so kot edini omogočali, da spleta še ni v Rusiji zamrla vsa trgovina. Ravno zato pa so bili viden dokaz, da je trgovina po komunističnih načelih nemogoča in da je kapitalističen način edino mogoč sistem v gospodarstvu. Ker so bili dobri trgovci, zato so morali diskreditirati sovjetski sistem in zaradi tega svojega »greha« so bili tudi obsojeni.

Tako so bili obsojeni trgovci, ker so plačali kmetu višjo ceno, kakor pa je bila predpisana in po kateri ni hotel noben kmet nič prodati. Drugi trgovci je bil obsojen, ker je dal kmetu za njegove obleke celo obleko, dočim je dobil v sovjetski trgovini raztrgano. Ker je s tem diskreditiral (1) sovjetsko trgovino, je bil obsojen na tri leta ječe in izgubo vsega imetja. Sovjetska trgovina, ki pa je kmeta z raztrgano obleko osleparila, je bila seveda brez krivde.

Vsi ti procesi pa niso prav nič pomagali, ker zbirkratizirana trgovina ni mogla uspevati, procesi proti privatnim trgovcem pa so samo zmanjšali trgovino in je kmet še manj pridelkov pripeljal na trg.

Sovjetska vlada je tako bila prisiljena, da vso svojo trgovino temeljito izpremeni. Morala je pred kmeti odnehati. In tako imajo sovjeti po zadnjih vesteh namero, da ustanove popolnoma avtonomne oddelke, ki bo nakupoval v tujini manufakture in druge izdelke ter jih prodajal kmetom po lastni ceni. Na čelu tega oddelka bo Sokolnikov.

Ce se ta vest potrdi, potem se more govoriti o drugi veliki zmagi kmeta nad komunizmom. Prva zmaga je bila, da je kmet tudi lastnik zemlje, ki jo obdeluje, druga pa bo sedaj, ko bo kmet dobil za svoje pridelke ono ceno, ki jo zahteva. Ne bo več kmet samo zastoj oddajal svoje pridelke v mesto, temveč dobival bo za nje cene izdelke iz tujine.

Vas je močnejša od mesta, agrarizem nad socializmom.

Politične vesti.

— **Položaj ostal nejasen.** Splošno se je pričakovalo, da bo glasovanje v demokratskem klubu hipoma razčistilo situacijo. To upanje pa se je popolnoma izjalovilo in danes je situacija bolj nejasna, kakor je bila. Nihče ne ve, ali se bo demokratski klub razbil ali ne in mesto da bi slišali o veliki borbenosti g. Davidoviča, je ta čisto utihnil. V skupščini pa doživljamo to presenetljivo sliko, da glasujejo Marinkovičevi pristaši celotno za vlado, dočim se del Davidovičevih demokratov odteguje glasovanju in ima vlada v skupščini stalno večino. Zato je naravno, da vlada tudi še ni storila opoziciji tega veselja, da bi odstopila. Zakaj pa bi to tudi storila, ko pa ima v skupščini večino. — Od napovedi gospoda Radića pa se tudi ena ne uresniči. Muslimani, mesto da bi ubogali Radića in odšli v »Združeno demokracijo«, izjavljajo, da ostanejo v vladi. Marinkovičevi demokrati enako nočejo o »Združeni demokraciji« niti slišati in minister Kumanudi je izjavil, da vladni demokrati ne bodo glasovali samo za davčni zakon, temveč tudi za proračun. S tem bi bil obstoj vlade zagotovljen do konca marca. Drugo vprašanje pa je, če bo vzdržala tako dolgo dobo tudi »Združena demokracija«. — Demokratski ministri so demisionirali, a so še nadalje ministri, ker ni bila njihova ostavka od drugega ustavnega faktorja sprejeta. In da ostavka res ni bila potrebna, je takoj priznala tudi skupščina, ko je izglasovala davčni zakon in dala vladi večino. — In končno nočejo niti pasičevci delati politike za »Združeno demokracijo«. Izjavili so sicer, da bodo takoj nastopili, ko sproži Davidovič puško, toda Davidovič je izprožil, pasičevci pa še vedno glasujejo za vlado. Ni čuda, da g. Radić že godanja. Toda tudi postopanje pasičevcev je razumljivo, kajti g. Davidovič je sprožil svojo puško tako nerodno, da je izgubil večino v demokratski zajednici in da sama samo še vedno v demokratskem klubu. Slabi strelci pa ne mečejo vlad! In tako je s takim krčkom napovedana večina »Združene demokracije« že zdrknila od 170 na 140 in vse kaže, da bo zdrknila še na 130 in morda še

nižje. — In tako je ostalo za enkrat v resnici vse pri starem in gospodje od »Združene demokracije« se bodo morali še nadalje združevati.

— **Seja vodstva demokratske zajednice.** V soboto je bila seja vodstva demokratske zajednice, ki so se je udeležili Davidovič, Marinkovič, Spaho, Hrasnica ter tajniki Hadži-hadić, dr. Angjelinović in dr. Šumenković. Na sestanku se je skušalo doseči sporazum med Davidovičem in Marinkovičem glede nadaljnega obstoja koalicijske vlade g. Vukičevića. Do sporazuma pa ni prišlo, ker je ni hotel odnehati g. Davidovič. O seji je bil izdan ta komuniké: Na današnjem sestanku predstavitev demokratske zajednice je bil dosežen sporazum o nadaljnjem postopanju pri reševanju posameznih vprašanj. V vprašanjih, v katerih bi kluba zavzela posebno stališče, ima vsak klub pravico o raniti svoje stališče. V ostalih vprašanjih se bo vedno dosegel predhodni sporazum, če se gre pred skupnim klubom in pred vsak klub posebej. — Po tem komunikéju se splošno sodi, da obsoji demokratska zajednica samo še formalno.

— **Sobotna seja skupščine.** Opozicija, ki se silno hvale s svojim navdušenjem za parlamentarizem, smrtara v zadnjem času za svojo glavno nalogo, da z raznimi nujnimi predlogi onemogoča resno delo parlamenta. Tako je tudi v soboto vložil St. Radić nujen predlog, da se razveljavijo vsi stari cesarski patenti in da se napravi konec nasilnostim nekaterih žandarjev. Je sicer res, da bi bil že skrajni čas, če bi izginili razni »Prügelpatenti« in bi se nehala nasilna žandarjev, toda onako je res, da bi St. Radić mnogo bolje storil, če bi vse te nujne predloge vložil ko je bil aktiven minister, mesto da sedaj uganja s temi predlogi obstrukcije. — Radić je v svojem predlogu zahteval, da so za poslovanje žandarmerije pristojna le redna sodišča in da izda notranji minister uredbu, da ne smejo veliki župani nikogar kaznovati po cesarskih patentih. Nato je Radić utemeljeval svoj predlog ter pri tem tako ostro napadal vlado, da je prišlo do hrupnih nemi-

rov. Seja je morala biti celo prekinjena. Za Radićem sta govorila še poslanca Klarić in Kostić, nakar je odgovorjal minister Radović. Obljublja, da bo vse navedene slučaje nasilnosti upravnih organov preiskal in prosi vse poslance, da mu vsak tak slučaj javijo. Cesar-skih patentov pa ni mogoče kar tako odpraviti, temveč je zato potreben poseben zakon. Vlada nikakor noče, da se sodi po avstrijskih zakonih, toda opozicija ovira delo parlamenta, da ne pride do novega kazenskega zakona. Odklanja zato nujnost. Radić je Radić opetovano prekinjal z medklci in mu očital, da laže in da ga bo vrgel iz skupščine. Predno je prišla skupščina na glasovanje, je kaznoval predsednik dr. Perić Radića za njegove neparlamentarne izraze, ki so tem bolj neoprostljivi, ker jih je izrekel šef velike stranke, pismen ukor. Dr. Perić samo obzaluje, da ne more Radića težje kaznovati. Nato je skupščina z glasovi radikalov, klerikalcev muslimanov in pristašev Marinkoviča odbila nujnost. Tako je vlada zopet dobila večino in »združena demokracija« nov poraz. Vsakemu svoje!

— **Konferenca med Vukičevićem in Aco Stanojevičem,** voditeljem pasičevcev, je bila v soboto. Oba radikalna voditelja sta v prvi vrsti razpravljala o kongresu radikalne stranke. Sklenjeno je bilo, da glavni odbor čim prej pripravi material za sklicanje kongresa in za spremembo pravil. Na konferenci je bilo govora tudi o politični situaciji. Gotovo je, da bodo radikalni v skupščini nastopili kot celota in da ne more biti niti govora o tem, da bi se del radikalov pridružil opoziciji. V državni politiki je radikalni klub edinstven, dasi obstoje glede notranjih strankarskih zadev nesoglasja.

— **Nestalni gospod Radić.** Narodni poslanec Gjura Janković, ki je bil pri Radiću, da se pogaja z njim o vstopu v vlado, je dal o poteku pogajanj zelo zanimivo izjavo, iz katere objavljamo najbolj značilne stvari. Janković pravi, da objavlja potek pogajanj samo zato, ker je Radić čisto napačno poročal o teh pogajanjih. Janković je ponudil Radiću samo vstop HSS v vlado in je takoj dejal, da ne more priti v vlado kot šef seljačke demokracije, ker pomeni ta prečansko fronto. Nato je dejal Radić, da se bo premislil do torka, ko pride v Beograd. Zaprozil je Jankovića, da ga tedaj obišče in mu sporoči, kdaj ga more sprejeti Vukičević. Po Jankoviću pa je dal Radić sporočiti Vukičeviću, da načelno ne odklanja vstopa v vlado in da vsled osebnih vprašanj (Pribečevića) ne misli odbiti sodelovanja, ki je potrebno iz državnih in narodnih interesov. Vseeno pa mora do torka o tem obvestiti Pribečevića. Radić je dalje naglasil, da za vstop v vlado ne stavlja nobenih posebnih zahtev, ker sprejema v celoti program, kakor je bil naveden v znanem Vukičevićevem sprememnem pismu kralju. Pri tej priliki je dejal Radić, da nenavadno ceni Veljo Vukičevića vsled prizadevanja, da drži besedo, ki jo je dal narodu in kralju glede izvedbe državnega programa. Vidi tudi, kako ga ovira oni del demokratov, ki jih smatra za bankokrate. Radić je dalje pristavil, da je vedno govoril svojim prijateljem, da je edino radikalna stranka seljačka stranka v Srbiji in da se more zanesti na njo narod in kralj. Razliko med radikalno in demokratsko stranko je označil Radić tako-le: v radikalni stranki so ljudje, s katerimi se ne bi nikdar mogel sporazumeti, pač pa z radikalno stranko kot celoto. V demokratski stranki pa so ljudje, s katerimi bi se mogel sporazumeti, nikdar pa ne z demokratsko stranko kot celoto. Nadalje je dejal Radić, da je čisto pogrešeno mnenje nekaterih demokratske gospode, — veste, koga mislim, je dejal (Veljkovića in njegovo skupino, op. ured.) — ki misli, da smo še v fevdalni dobi, ko so bili kralji odvisni od posameznih velikašev in bi sedaj hoteli voditi to politiko tudi napram kralju. Janković zaključuje svoje poročilo, da je imel utis, da je hotel Radić s tem vplivati na Vukičevića, da razcep demokratsko stranko, ker bi on ne hotel sodelovati s celo demokratsko stranko. — Morebiti bo g. Radić te Jankovičeve besede zamikal, ali kaj že ni vse demontiral g. Stjepan Radić in kdaj je človek, kdaj njegov demant tudi drži! Na vsak način pa ima g. St. Radić čisto posebne pojme o doslednosti in še o marsičem.

— **Sestanek Brianda in Titulescu-a.** V soboto je imel Titulescu dolg sestanek z Briandom. V prvi vrsti je bilo na sestanku govora o akciji držav Male antante zaradi monarhistične afera. Sestanek je bil zlasti pomemben zato, ker je došel Titulescu v Pariz po opuščenih sestankih z Mussolinijem. Na sestanku z Briandom je govoril Titulescu tudi o večjem posojilu, ki ga naj bi dala Francija Romuniji. — Iz Pariza odide Titulescu v Cannes, kjer se sestane s Stresemannom. Na tem sestanku bo govor o vseh vprašanjih, ki se tičejo Nemčije in Romunije.

— **Zasilen sporazum v centru.** V nedeljo je bila seja glavnega odbora centurama, da se doseže sporazum med Marxom in voditelji strokovnih organizacij. V svojem govoru je skušal popraviti dr. Marx slab utis svoje prve izjave, da ni centrum nobena republikanska stranka s tem, da je konstatal, da centrum zagovarja sedanjo ustavo in državno obliko. Po mnogih govorih je bilo končno mogoče odpraviti glavna neso-glasja, toda dosežen sporazum je treba smatrati le kot zasilen. To dokazuje tudi resolucija, ki se kljub svoji dolžini ne dotika nobenega političnega vprašanja, temveč samo povdarja potrebo enotnosti stranke. Pač pa se demonstrativno povdarja socialna osnovna misel centurama, kar naj bo koncesija za delavsko krilo. Značilno je, da resolucija sicer odobrava politiko vodstva centurama, da pa ne izreka zaupnice Marxu, kakor se je to vedno zgodilo.

— **Resni nemiri v Indiji.** V petek je dospela v Bombay angleška ustavna komisija, ki jo vodi liberalac Simon. Indijci so odločno proti tej komisiji, ker vidijo v njej samo poizkus utrditve angleškega gospodstva nad Indijo. Indijci ne priznavajo angleškemu parlamentu pravice, da sklepa o indijski ustavi, temveč to pravico ima le svobodno izvoljen irski parlament. Zato so pozdravili prihod angleške ustavne komisije z velikimi demonstracijami, ki so dobile ponekod nad vse resen značaj. Obenem pa so tudi razvili največjo akcijo za boj kot angleškega blaga. Zadnja poročila o vseh teh protiangleških akcijah pravijo: V Kalkuti stavkajo prištanski delavci in tu je prišlo celo do brikadnih bojev. V Madrasu je prišlo do krvavih bojev. V Kalkuti vozijo po ulicah oklopni avtomobili. Kljub temu je prišlo na več straneh do spopadov. V Madrasu je streljala policija na demonstrante. V Bombayu je bilo več trgovin demolitiranih, ker niso bile zaprte v protest proti prihodu angleške komisije. Slične vesti prihajajo tudi iz drugih mest Indije. Tristomilijonski indijski narod zahteva vedno odločnejše svojo svobodo.

Kratke vesti.

Afganski kralj odpotuje dne 27. t. m. iz Pariza v Berlin.

Kafandaris, vodja liberalne stranke je dobil mandat za sestavo nove grške vlade.

Romunija je zaprosila intervencijo Anglije v aktualnih vprašanjih vzhodne Evrope, kakor to trde angleški politični krogi.

Organizacije SDS prestopajo v radikalno stranko. Krajevne organizacije SDS v vaseh Getina, Zlozelo in Murtur v šibeniški okoliščini so prestopile v NRS, ker se ne strinjajo z naj-novejšo politiko Pribečevića.

Grška vojska se je po vesteh iz Aten uprla.

Francoska okupacijska armada v Porenju bo po izjavi Pertinaxa znižana zopet za 10.000 mož.

Baron Margutti, bivši adjutant cesarja Franca Jožefa se je vpisal v dunajski fascio in postal fašist. Kakšne materielne skrbi so napolile barona v fascio, je neznan.

Litovska ministra Schilling (za pravosodje) in Midem (za finance) sta demisionirala, ker ni hotel izvesti Woldemaras rekonstrukcije kabineta.

**PRISPEVAJTE V FOND ZA
AKADEMIJO ZNANOSTI IN
UMETNOSTI IN ZA NARODNO
GALERIJO V LJUBLJANI,
NARODNI DOM — P. Č. R.
LJUBLJANA, ŠT. 10.535.**

Ivan Hribar:

24

MOJI SPOMINI Od 1853. do 1910. leta.

Meseca junija, ko je videlo, da pošiljam redno prvega vsacega meseca pobornice za plačo in da se ni izpolnilo dr. Tomsovo prorokovanje, vprašalo me je ravnateljstvo, kako je z zdravjem in ko sem mu potrdil, da se mi boljša, naročilo mi je, naj stopim v pisarno pri generalnem zastopu v Ljubljani. To se je zgodilo in ostal sem tamkaj do septembra 1873. Generalni zastop je takrat vodil, ker je Jan Ladislav Černý prestopil k medtem ustanovljeni banki »Sloveniji«, Josip Kristan. A posel ni mogel nikamor naprej; zato je generalno ravnateljstvo sklenilo v začetku leta 1874. premestiti generalni zastop v Trst, kjer je dobilo jako uglednega občespoštovanega in do skrajnosti poštenega Frana Andreja Plešeta za glavnega zastopnika. Tudi jaz sem želel priti v Trst; toda generalno ravnateljstvo poklicalo me je meseca septembra v Prago, odondot pa me je proti koncu leta 1873. poslalo h generalnemu zastopu v Brno, kjer od leta 1870. ni bilo nobenega pravega knjigovodstva, z naročilom, naj ondi knjigovodstvo vredim. Tako sem na svojo žalost mesto v Trst moral potovati v Brno. Nalogo, ki mi je bila poverjena, rešil sem v petih mesecih popolnoma povoljno in sem bil nato meseca aprila 1874. imenovan za knjigovodjo k takrat napovo ustanovljenemu generalnemu zastopu na Dunaju.

Iza mojega bivanja v Pragi bi bilo še omeniti,

da sem imel neprenehoma domotožje. Tistokrat so Prago obdajale takomenovane »gradbe«, t. j. široko trdnjavsko ozidje, vrh katerega so bila napravljena lepa pota in zasajeni ob njih drevoredi. Zgodilo se je mnogokrat po leti, da sem zjutraj, ko se je začelo daniti, takoj od knjig šel na izprehod na te gradbe, s katerih sem hrepenel in s solzami v očeh gledal proti jugu, kjer je ležala moja draga domovina.

Prasko bivanje zapustilo je v moji duši neizbrisne utiske. Iz slik v »Svetozorcu« in v »Kveteč« poznal sem »zlato matičko« dokaj dobro še predno sem jo videl. Ko sem dopotoval vanjo, vleklo me je seveda v ulice, ki so mi bile po teh slikah znane. Ob delavskih sem imel pač malo časa. Zato sem pa izkoriščal tem bolj nedelje in praznike. Čez kaka dva meseca sem bil v Pragi že kakor doma. Pač je med takratno in sedanjo Prago velik razloček; vendar je bilo življenje v njej že takrat vse drugače živahno, ko v naši Ljubljani. Vele mesto sicer Praga še ni bila; a njeno vrvenje se je jelo že izmikati iz ozkih koleznih provincializma ter se usmerjati po vele mestnem tempu. Kar je name posebno uplivalo, je bila pa okolnost, da sem iz ljubljanske nemškutarije prišel v čisto slovan-sko sredino, v kateri je rodoljubnega navdušenja vse kar kipel. Dejal sem si, da bode tudi Ljubljano treba prebuditi k podobnemu življenju in jel sem se bliže zanimati za delo čeških rodoljubov, za so iz nekdanjavnega tako pomemškutarjene češke prestolnice znali napraviti narodno zavedno mesto. Saj se je že takrat moglo opaziti, da se »Praga, caput regni«, smotreno pripravljala, da zopet prevzame vlogo, katero je tekom

celih stoletij igrala v zgodovini češkega naroda. Zdelo se mi je, ko da sem prišel semkaj v šolo. Slovenci sicer nimamo tako slavne zgodovine, kakor naši češki bratje; mi nismo v potek zgodovinskih dogodkov nikdar posegali z enako ali vsaj s približno podobno močjo; a v nečem sem videl, da imamo podobno usodo in tudi podobno poslanje za bodočnost. Oboji smo prišli v območje zapadne kulture, oboji v prilično enake gospodarske razmere. Nas Slovence diči, kakor brate Čehe veselje in volja do dela; oboji smo pod istimi političnimi prilikami.

Zato smo si v boju za narodnostne pravice naravnost zavezniki in je potreba, da smo si tega vedno svestni. Blagorval sem torej usodo, ki mi je naklonila v Pragi šolo za moje kasnejše udejstvovanje in sledil sem pazno vsemu, kar sem videl tacega, da bi mi moglo pri mojem bodočem delu biti vzor.

Sicer je pa čisto svojeobrazna lepota Prage učinkovala z magično silo name. Po celo uro sem včasih etal na Františkovem nabrežju ter se naslajal ob grandioznem in resnično neprispodobljivem pogledu na kraljevske Hradčane. Saj se najdejo lepši in večji vladarski rezidenčni dvorci; a tacega, ki bi po svoji legi tako mogočno in harmonično uplival, bi težko bilo iskati. Koliko in kako slavne zgodovine je šlo mimo teh v tako raznih dobah in po tako raznih vidikih sezidanih poslopjih, ki tvorijo občudovanja vredno in izredno slikovito celoto! Kakošen dostojen spomenik državnosti češkega naroda je ta kraljevska rezidenca!

(Dalje prihodnjik)

Dnevne vesti.

— **Odlikovanje.** Profesor medicinske fakultete beograjske univerze dr. Matija Ambrožič je odlikovan z redom sv. Save III. stopnje.

— **Iz agrarnoreformnih krogov** se nam poroča. Dasi ravno se je agrarna reforma že prejšnjega leta prav počasi izvajala, se je začel minulo spomlad naenkrat zastoj v delovanju agrarnih uradov, ki si ga zainteresirani nismo zamogli razložiti. Sele v zadnjem času, ko so hodile nekake komisije po uradih in med različni interesi je prodrla na dan, da so bile vložene z raznih strani težke obtožbe, ki so se vse izkazale kot neresnične. Le hvalevredno je, da so pristojne oblasti plovzele takoj primerne korake, da se na pravi kovček temu nenormalnemu stanju, ki je nastalo v minulemu letu. Politika, kakor tudi osebno obračunavanje, ne spada v urade. Pričakujemo, da se bo postopalo strogo po zakonu, da ne bodo osebni uplivi in zveze z različni ministrskimi pomočniki odločevali in da ne bodo izginili razni lozadevni spisi, ki so bili poslani v Beograd. V korist javnemu uradu kakor tudi splošnosti je, da se vse pospeši in tudi one pritegne na odgovornost, ki bi skušali vsi zadevo zavleči ali celo iz sveta spraviti. S tem bi vsaj zopet dvignili ugled, predvsem pa zaupanje v javni urad ter vsaj deloma odstranilo nerazpoloženje med obema prizadevanja interesiranimi strankama. Tudi Slovencem, ki so svetovno znani po svoji potrpežljivosti, zna ista enkrat miniti.

— **Državoslovni ispiti na ljubljanski univerzi.** Predsedstvo izpraševalne komisije za državoslovni državni izpit v Ljubljani razglasa: Absolventi juridične fakultete, ki hočejo opraviti državoslovni državni izpit pred letošnjimi velikonočnimi prazniki morajo vložiti svoje prošnje vsaj do 20. marca t. l., oni ki hočejo napraviti ta izpit v II. semestru letošnjega šolskega leta morajo to javiti vsaj do 15. maja t. l. — Prijave sprejema vsak torek od pol 12. do 12. ure podpisani predsednik in sicer v palači vel. župana pritičje, soba št. 1, vhod z Erjavčeve ceste 13.

— **Za orožnike,** ki za mesec januar in februar niso prejeli pokojnine, je odobrila ministrski svet naknadni kredit 2.000.000 Din. Zaostale pokojnine se izplačajo takoj, čim odpre notranji minister kredit, kar se zgodi, kot poročajo, že prihodnje dni.

— **Glasbena Matica.** Na rednem občnem zboru 23. januarja t. l. voljeni odbor se je konstituiral kakor sledi: dr. Vladimir Ravnihar, predsednik, dr. Janko Žirovnik, podpredsednik, prof. Anton Lovše, tajnik, dr. Fran Černe, blagajnik, Anton Lajovic, šolski nadzornik, dr. Karlin, arhivar, prof. Saša Santel, dr. Rupel, Stanko Premrl, Ferdo Juvanec, dr. Vladimir Kreč, odborniki, Matej Hubad, virilist. V odboru sta po dva zastopnika pevskega zbora in orkestralnega društva ter zastopniki Filharmonične družbe v Ljubljani kot podružnice Glasbene Matice.

— **Nova lekarna v Radečah** pri Zidanem mostu, Mag. pharm. Milanu Hočevarju iz Maribora je bila podeljena koncesija za lekarno v Radečah pri Zidanem mostu.

— **Mestni muzej v Ptujju.** Ptujška mestna občina namerava kupiti tamkajšnje dominikansko vojašnico. V vojašnici bo nameščen mestni muzej.

— **Počasno uradovanje.** Cerkveno sodišče v Sarajevu je poslalo pred dvema letoma ministru ver neko pritožbo. Ministrstvo je rabilo za rešitev celi dve leti.

— **Trgovska pomorska akademija v Dubrovniku.** Eksekutor oporoke ge. Marije Račičeve v Dubrovniku, dr. Kolin je odpovedal najete prostore v poslopih, ki so namenjena v oporoki za bodočo pomorsko akademijo. S tem je pričel izvrševati določila oporoke glede ustanovitve akademije.

— **Tujski promet v Dalmaciji.** Meseca januarja je prispelo v Split 2074 tujcev. Od teh jih je bilo 1833 iz naše države, 65 iz Italije, 54 iz Avstrije, 39 iz Nemčije, 17 iz Čehoslovaške, 11 iz Madjarske, 11 iz Rusije, 8 iz Poljske, 5 iz Amerike, 3 iz Anglije, 11 pa iz raznih drugih držav.

— **Higijenski domovi v Bosni.** Rockefellerjeva fundacija je dovolila kredit 20 milijonov dolarjev za higijenske domove v Banjaluki, Mostarju, Travniku in Plevlju. Poslopija so že dograjena.

— **Rapisano je mesto rečnega mojstra** kot dnevničarja v Krškem. Prošnje je vložil do dne 15. februarja pri velikem županu ljubljanske oblasti. Plača obstoji iz mesečne nagrade 1000 Din, dnevnic in povračila potnih stroškov.

— **Iz prosvetne službe.** Profesor na gimnaziji v Nfšiški Evgen Vavken je pomaknjen v 5. skupino I. kategorije.

— **V imenik zdravniške zbornice za Slovenijo** je vpisan dr. Drago Mušič, zasebni zdravnik v Sevnici ob Savi.

— **Samo dva razreda na železnicah v Nemčiji?** Nemški prometni minister Koch je izjavil v državnem gospodarskem odboru, da se bodo na nemških železnicah doedanj trije razredi odpravili ter uvedla mesto njih samo dva razreda: »razred z blazinami in »leseni razred«. Samo v nekaterih brzovalnicah se obdrži z ozirom na potrebe mednarodnega prometa tudi »sluksuzni razred«.

— **Razven tega se pretresa vprašanje zvišanja tarifov.** 60% potnikov se vozi v četrtem razredu, na Bavarskem celo 80%. To je bil tudi povod, da se trde sistem dveh razredov.

— **Himen.** Včeraj se je poročil g. Stevo Suput, starejšina oddelka finančne kontrole na Jesenicah z gospodino Dragico Krkoč, blagajničarko drž. železnice istotam. — Novoporočencema želimo mnogo sreče!

— **Umrla je v soboto v Ljubljani** ga Marjona Medic, roj. Klemen. Blag ji spomin, prizadetim naše sožalje!

— **Mednarodna konferenca** za pobijanje tuberkuloze. V dnech od 25. do 27. septembra se vrši v Rimu zborovanje mednarodne unije zoper tuberkulozo. Na programu so razmišlja ministrstva predavanja.

— **Razširjenje telefonskega prometa med Anglijo in Madjarsko.** S t. l. m. se je telefonski promet med Anglijo in Madjarsko znatno razširil. Dočim je bila zvezana doselej z Anglijo samo Budimpešta, se je zvezalo sedaj z Anglijo tudi več drugih mest.

— **Zračni »vagon-restaurant«.** Nemška »Luft-Hansa« namerava omogočiti pasazirjem zračnega prometa, da bodo imeli med vožnjo na razpolago tople jedi. Podrobnosti ureditve »zračne kulinje« še niso znane.

— **Zenska volilna pravica v Južni Afriki.** Iz Londona poročajo: Južnoameriški parlament je sprejel v drugem bitanju zakonski predlog o uredbi ženske volilne pravice. Po zakonskem načrtu bi imele volilno pravico tudi žene črncev. Kot se pa doznava, se je izjavila delavska stranka za to, da bi se podedila volilna pravica samo belim ženskam.

— **Velika letalska nesreča na Španskem.** Iz Madrida poročajo: Francosko letalo, ki je vzdrževalo zračno zvezo med Perpignanom in Rabatom v Maroku je ponesrečilo. Eksploziral je motor, nakar je strmoglavilo letalo na zemljo. Štirji potniki so mrtvi, pilot pa težko ranjen.

— **Snežni meteži v Odesi.** Kot poročajo iz Moskve, je počival te dni na odeskkih ulicah in v odeskki luki vsled nenavadno hudih snežnih metežev ves promet. Vseled teže snega se je udrla pri številnih hišah streha. Večina brzojavnih drog je porušena. Radiopostaja v odeskki luki je prejela od več strani od ladij, ki jih je presenetilo neurje na morju, klice na pomoč.

— **Samomorilna epidemija v Varšavi.** V četrtki se je pripetilo v Varšavi nič manj kot pet samomorov in dva poskušena samomora. Med drugim se je ustrelil neki letalski nadporočnik vprito svojega predpostavljene majorja, ki ga je ukoril radi njegovega lahkomišelnega življenja. Razven omenjenih samomorov se je pripetilo ta dan v Varšavi pet težkih avtomobilskih nesreč, pri katerih je bilo osem oseb težko poškodovanih.

— **Samomor brata in sestre radi nesrečne ljubezni.** Iz Dunaja poročajo: Te dni so našli v nekem hotelu v Hernalsu mladega moža in mlado dekle mrtva, zastrupljena s svetilnim plinom. Preiskava je ugotovila, da gre za brata in sestro, 24letnega Josefa in 20letno Rozo Valek, ki sta bila drug v drugem zaljubljena ter izvršila radi te nesrečne ljubezni samomor.

— **Svetopisemske nadloge v Palestini.** V Palestini je bil lansko leto potres. Potresu je sledila suša, sedaj pa grozi deželni invazija kobilice. Kobilice so okupirale že egiptovsko-sudansko mejo ter so se pojavile v velikih množinah v severni Siriji. Vlada je podvela obširne obrambne mere. Med drugim je bil ustanovljen mednarodni biro za obrambo proti kobilicam. Konferenca v Damasku so se udeležili delegati iz Turčije, Izaka, Sirije, Palestine in Egipta.

— **Atentat ljubosumne žene.** Jelena Ugren v Osljeku je živela dalje časa v skupnem gospodinjstvu z nekim Mato Vukasovičem. Nedavno jo je možakar zapustil. Ko ga je srečala Jelena te dni na ulici, mu je vrgla v obraz pest paprike ter ga s tem lahko telesno poškodovala.

— **Maščevanje madjarske krasotice.** V Solniku se vrši te dni kazenska obravnava zoper Etelko Kotles, izredno krasotico, ki je ustrelila na ulici svojega bivšega ljubimca dr. Ibrana Braverja. Braver jo je namreč, očitajoč ji, da ima razmerje z nekim mlinarjem, zapustil. Etelka ga je nato prosila, da naj ji da denar, da odide v kak drug kraj, kjer je ne poznajo. Braver ji je odgovoril: »Lidi na lum.« To je deklico tako razljutilo, da je potegnila revolver ter Braverja pri pritičju ustrelila. Po dojanju je pobegnila. Med begom je obstrelila dva zasledovalca. K obravnavi je povabljenih 50 prič.

— **Katalog praške razstave slovenskega modernega slikarstva iz l. 1927,** ima sedaj v zalogi Narodna galerija v Ljubljani in odaja izvod za lastno ceno 20 Din, na kar opozarjamo vse interese.

Ljubljana.

— **Redna javna seja ljubljanskega občinskega sveta** bo v torek, dne 7. februarja 1928 ob 8. uri zvečer v mestni dvorani. Dnevni red: 1. Naznanilo predsedstva. Odobrenje zapisnika zadnje seje. 3. Določitev in volitev posameznih odsekov (§ 55 obč. reda) ter upravnega odbora Mestne hranilnice. 4. Samostojni predlogi obč. odbornika g. Alojzija Lombarda glede raznih naprav v Sp. šiški. 5. Samostojni predlog obč. odbornikov Miklošiča in Likarja v zadevi podaljšanja veljavnosti stanovanjskega zakona preko 1. maja 1928. 6. Samostojni predlog obč. odbornika dr. Lukana glede nabave modernih aparatov za prijavo požarja.

— **Šestdesletni jubilej** ge. Franje Tavčarjeve. Ob šestdesletnici voditeljice slovenskega ženstva, častne dvorne dame gospe Franje Tavčarjeve se vrše v Ljubljani razne svečane prireditve. Njih spored je sledeč: Na predvečer rojstnega dne, 7. t. m. ob pol 20. priredi Zveza pevskih društev jublantski podoknico. Naslednjega dne ob 11. dopoldne so poklonijo slavljenci deputacije ljubljanskih in vnanjih društev in korporacij. Pripravljali odbor prosil, da počelje društva po dva do tri zastopnike. Zvečer ob 20. uri se vrši v veliki dvorani Kazine na čast jublantski častni večer. Sodelujejo vojaška godba, kvartet matičarjev, operni pevki ga. Pavla Lovšotova in gdč. Vera Majdičeva ter ga. N. Nebenführerjeva. Vmes govori zastopnik društev in korporacij. Proslave se udeležijo tudi več odposilank ženskih organizacij iz Beograda in Zagreba.

— **Vrtnarsko predavanje.** Sadjarska in vrtnarska podružnica v Ljubljani priredi — kakor običajno vsak torek — tudi dne 7. februarja t. l. predavanje. Predaval bo g. prof.

inž. Jeglič o »daljaha«, in sicer v prostoru mestne dekliške šole pri Sv. Jakobu. Pričetek predavanja točno ob 20. uri. Vabijo se člani in vsi ljubitelji vrtnarstva.

— **Gremij trgovcev v Ljubljani in za okolico** opozarja točlice opojnih pijač, da se prične pobiranje oblastne doklade k državnim trošarinam na opojne pijače z dnem 1. februarjem 1928. — Načelstvo.

— **Požar.** Včeraj ob 12.30 je izbruhnil v sušilnici mizarskega mojstra Repšeta v Tersarski ulici ogenj, ki so ga na domači udušili, še predno je prihitela na lice mesta požarna bramba. Zgorelo je samo par desk. Skode je par sto dinarjev.

— **Veterini tečaj na gospodinjstvi šoli »Mladice«** za mestne uslužbenke in žene mestnih uslužbencev se začne dne 8. t. m. ob 5. uri popoldne. Ker se vršita vsopredno kar dva tečaja, vsak po tri večere tedensko, lahko sprejemmo še 6 reflektantinj. Priglasit se je v ponedeljek ali torek v »Mladici«.

— **Občni zbor realnega podpornega društva** v Ljubljani se bo vršil v petek, dne 10. februarja t. l. ob tričetrt na 5 v zborovalnici tukajšnje realke.

— **Pevski zbor slovenskega učiteljstva** izvaja na svojem ponedeljkovem koncertu razne slovenske moderne pesmi in sicer: Adamič: Vragova nevesta, Škerjanc: Kmetiške pesmi 1, 2, in 5, Adamič: Viola. Dalje Lajovčeve Zalostne, Častiljive in Vesele kolednike ter Zabe. V sestavnem zboru s četverročnim spremljevanjem klavirja se izvaja Ravnikova Zimska pesem in Kmetiška. Temu sledi Lajovičev zbor Zlato v Blatni vasi ter Adamičeve Svatovske Belokranjske narodne pesmi. Koncert se vrši pod vodstvom dirigenta Srečka Kumarja, sodelujejo pa v Belokranjskih narodnih pesmih operni pevec Julij Betetto, ženske zbere pa spremljata na klavirju konservatorista Pavel Šivic in Marjan Lipovšek. Občinstvo opozarjamo, da se dobi tako v predprodaji kakor tudi pred koncertom tiskano besedilo petih zborov. Začetek koncerta točno ob 20. uri, predprodaja v Matični knjigarni.

— **Francoski časopisi** pišejo o velikem umetniku, virtuozu na čelu Casparu Cassadou, da je v pravem triumfu koncertiral po vseh glavnih mestih Evrope. Povsod je dosegel oni veliki uspeh, ki ga po svoji globoko občuteni igri in naravnost kolosalni tehnikji v resnici zasluži. Njegov agra je tesno spojena z dušo, ki čuti to, kar nam glasba najlepšega podaja. V njegovem temperamentu pa je tudi, da nam poda vesele in globoko občutene skladbe z isto bravuro. Umetnica Mendelssohn, ki spremlja čelista na klavirju, sledi popolnoma veliki umetnosti čelista ter ga podpira z vsem svojim umetniškim znanjem. Predprodaja vstopnic v Matični knjigarni. Opozarjamo, da je začetek izjemo ob 7. uri, ker mora umetnik še isti večer nadaljevati svojo pot na Holandsko.

— **Sopranistka Jelka Stamatović** iz Beograda koncertira v Ljubljani v ponedeljek, dne 13. t. m. ob 20. v Filharmonični dvorani. Na sporedu ima izključno le samospeve iz francoske literature. Dne 1. marca pa koncertira slovenska pianistka gdč. Jadviga Poženelova na samostojnem klavirskem koncertu.

— **Juriš na berače.** Ljubljanska policija, ki kot znano, običajno nima prilike boriti se z nevarnimi ljudmi, se je spravila v zadnjem času zopet enkrat z veliko energijo nad berače. V petek je aranžirala velik lov. Aretiranih je bilo 10 beračev in beračic. — Z ozirom na slavnoznano socialno skrbnost v naši državi mnogi razsodni ljudje s preganjanjem beračev in striktnim izvajanjem zakona ne soglašajo, temveč so mnenja, da je rigorozno poslovanje napram res delomrznim subjektom, posebno pa napram kriminalnim tipom gotovo umestno, da je pa v drugih slučajih depasirano. Na pretirane pritožbe iz krogov občinstva v nekaterih listov pa bi bilo odgovoriti: Zakaj se spotikša nad beračem? Nikdo te ne sili, da bi mu moral dati prebiti paro, če je pa predrznež, mu daš mesto miloščine lahko tudi broc.

Maribor.

— **Konec mariborske opere.** Maribor je bil edino oblastno središče, ki je še ohranilo svojo opero, ki je ravno letos še najbolj sepevala. Novi državni proračun pa jo je sedaj končno javno upropastil in gledališko vodstvo je bilo primorano s 1. aprilom odpovedati pogodbo vsem opernim solistom. V bodoče ostaneta samo drama in opereta.

— **Maribor pleše.** Predpusni čas je pospešil tempo sicer v zadnjem času precej zaspanega Maribora. Maribor pleše. Pleše na društvenih in privatnih, patrijotskih, dobrodelnih in sportnih prireditvah. Toda letošnja sezona zdaleka ne dosega prejšnjih. Gospodarska in socialna knjižnica je posegla tudi v predpusno veselje. Letos bo mnogo manj prireditve kakor prošla leta in še te, kot kaže, ne bodo obiskane tako kot so bile nekoč. To se čuti tudi po kavarnah in gostilnah, ki so čudno prazne celo ob začetku meseca. Samo gledališče je letos posebejno boljše kakor prejšnja leta.

— **Nova razsvetljava ulic.** Mestno električno podjetje nadanjuje z novo boljše razsvetljavo ulic in trgov. Po napeljavi moderne razsvetljave po Aleksandrovi cesti, Slovenski ulici in Glavnem trgu, sta prišla sedaj na vrsto Grajski trg in Vetrinjska ulica.

TREBOVELJSKI RDEČI KRIZ.

Društvo Rdečega Križa za Trbovlje in okolico je imelo svoj občni zbor v nedeljo, dne 29. januarja 1928. Izvolilo se je sledeče predsedstvo: predsednik Karl Omerza, udelež; I. podpredsednik dr. Hugo Baumgarten, rud. zdravnik; II. podpredsednik Jakob Gašparič, župan in dub. svetnik; tajnik Tone Kuhar, učitelj; blagajničarka gdč. Mihi Windischer, učiteljica; skladiščar Matja Černe, obč. deinfektor — vai v Trbovljah. Nadzorstvo: Gustav Vodušek, bolni ravatelj; Jany Hauck, podjetnik in Adolf Janič, učitelj.

Društvo je imelo v letu 1927 stalnih 5, rednih 60 in podpornih 240 članov, skupaj 805. Društvo je razdelilo v tem letu 8850 Din podpore poplavljenim in izposlovalo brezobrestna posojila po plazovju prizadetim posestnikom. Nadalje je preskrbelo poplavljenim 13 vagonov splitskega cementsa po polovični ceni. Priredilo je 2 samaritanska tečaja, ki sta se izborna obnesla. Sodelovalo je pri akciji ferijalne kolonije revnih rudarskih otrok v Aleksandrovcu. Razdelilo je trboveljskim siromakom 1250 Din podpore. Nadalje pripravlja okrepčevališče ob morju za bolelne trboveljske občane in rešilne stanice v trboveljski občini.

Trboveljčani pristopajte k odličnemu, človekoljubnemu društvu, ki ravno sedaj nabira člane po dolini. Isto velja tudi za Hrastničane.

ZENA OB MOŽU.

Včeraj dopoldne je na prošnjo Splošnega ženskega društva predaval v vseučiliški dvorani vseučiliški docent dr. Metod Dolenc o velezanimiv temi »Žena ob možu«, pravnozgodovinske slike zakonskih zvez od pračloveka do današnjih časov.

Uvodoma je podal dr. Dolenc namen svoje razprave. Mi se moramo in hočemo iz pravne zgodovine poučiti, kako je nastala institucija trajne vezi med možem in ženo, ki jo danes imenujemo zakon (srbohrv. brak, n. Ehe), kako se je razvijala, ko še ni bila zakon v današnjem krščanskem pomenu besede in kako se je tedaj postopalo, če je bilo kakšno dejanje moža ali žene v protislovju s svrhu njene trajne vezi. Tako bo torej naša naloga, da se bomo vsopredno, hkrati zanimali za osnovno idejno misel trajne vezi med možem in ženo in pa tudi za preprečevanje kršitev dolžnosti obeh spolov, ki so iz take vezi izvirale.

Pristavili bi še, da pojmuemo v obče zakon (brak) kot zakonito trajno zvezo dveh človekov različnega spola v nasprotju s heterizmom (svobodno ljubeznijo) ali s promiskviteto (poljubno menjavanje spolnega druga), kjer take zakonito urejene zveze ni, dasi so lahko vsi drugi momenti podani. Vmes med tema dvema ekstremoma pa leži ves tisti boj za zakonitost trajne zveze med možem in ženo, ki se je moral izvojevati, da je dobil institut etični in gospodarski pomen, ki ga ima danes.

Nato je napravil dr. Dolenc glede izraza zakon (brak) nekaj jezikoslovnih pripomb, nakar je nadaljeval predavanje in sicer o pračloveku.

Mi se hočemo pri razmotrivanju o pračloveku povsem naslanjati na dela Josefa Kohlenja, Wilhelma Wundta in deloma tudi Julija Tandlerja. Ti avtorji pa so žrpali zopet iz del etnologov kot Mac Lennana, Frazerja, Baldwinja Spencerja, Gillena in dr., ki so raziskovali na lico mesta severnoavstralske in severnoameriške rodove, ki še nima-jo vere v posmrtno življenje in pri katerih so življenje in običaji še na tako primitivni stopnji človeštva, da n. pr. njihov številni sistem ne presega števila 4. Iz razmer, ki vladajo v teh tako nizko stoječih rodovih, se sklepa retrospektivno na neko približno sliko pračloveka. Seveda se je bilo treba posluževati tudi zapisov najstarejših že pisanih virov in pa starih bajk.

Nadalje se je pečal predavatelj z otmico ali ropom neveste, razložil je pomen takozvanih predpisov totemistične eksogamije, poliandrije (mnogomoštvo in poligamije (mnogozenstvo). Po Wundtovih raziskavah je bila prvotna oblika načina ženitb monogamija (enoženstvo); vsled pomenikanja žensk pa se je razvila oblika poliandrije. Sledila je poliandrija s hkrati obstoječo poligamijo, kar je značilo skupinske ženitbe. To pomeni uvedbo veleznančilnega sistema glavne soproge in stranskih soprog, pa tudi glavnega soproga poleg stranskih soprogov, kar pa nikakor ni promiskviteta ali poljubna mešanica spolnih odnošajev med člani teh zvez.

Predavatelj se je nadalje bavil podrobnejše s predkrščanskim onijentom, t. j. Kinazi, Babilonci in Asirci. Nadaljeval bo serijo svojih velezanimiv predavanj najbrže drugo nedeljo, kar se bo pravočasno objavilo v ljubljanskih dnevnikih.

Književnost.

»LJUBLJANSKI ZVON«

Vsebinska zvezka za mesec januar: Pozdrav Otonu Zupančiču. Ivan Albrecht: Čez sto let. Mladi dnevi. Jože Pahor: Serinisa. (Dalje prih.) Anton Novačan: Celjska Kronika; Herman Celjski; Igo Gruden: Iz knjige »Manja«. Rudolf Kolarič: Miklošiči Kraec. (Dalje prih.) Fran Eller: Doma. — O kresu osemnajstega. F. Sologub: Slajše ko trup. Karlo Kocjančič: Socialni motivi v Zupančičevem pesniškem delu. Književna poročila; Leonid Pitamic: Država (Joso Jurkovič). — Slovarnaška (B. Borko). — Cvetko Golar: Njiva zori (Pavel Karlin). — Jakšič G.: Evropa i vaskrs Srbije (Nikola Radojčić). — Svetislav Pređić: Četiri komada (B. B.). Kronika: Opera (Slavko Ostero). — Mariborska drama (M. Snuderl). — F. Sologub (N. Preobraženski). Poiret O. Zupančiča po radiranki B. Jakaca.

PRVA POMOČ PONESREČENIM ŽIVALIM

in nekatera druga navodila lastnikom domačih živali. 128 strani s 93 slikami. Cena 84 dinarjev, s poštnino Din 88.50.

»Prva pomoč ponesrečenim živalim« in nekatera druga navodila lastnikom domačih živali je naslov nove knjige, ki jo je napisal živinozdravnik prof. dr. Kern, upravnik državnega veterinarskega bakteriološkega zavoda v Ljubljani in bivši profesor za živinozdravništvo na višjem gospodarskem učilišču v Krševcih. Do sedaj sta izšli dve izdaji te knjige v srbohrvatskem jeziku, ki sta poplunoma rasprodani. Slovenska izdaja je še dopolnjena, prevod pa je napravil g. štva-

zdravnik dr. J. Kunc. Pisec pravi, da je napisal to knjigo, ker se je prepričal, da je naše ljudstvo o najnavadnejših vprašanih prve pomoči pri živini vseskozi nepoučeno, da so ljudje v takih primerih brez vsakih pripomočkov in da se v skrbi za živino lotevajo popolnoma brezmiselnih in celo škodljivih sredstev. Bogata vsebina 128 strani obsegajoče knjige, ki je opremljena z 93 zelo poučnimi slikami, pojasnjuje v kratkih odstavkih sestavo živalskega života, naštevajoč vsa zdravila so potrebna za prvo pomoč in kako se jih uporablja ter živino daje. Nadalje popisuje kako se ravna z različnimi ranami ter kaj storiti v različnih slučajih nagle obolesti. Naslovi: Poškodovanje rogov, Poškodba kopita in zkovanje, Prišč med parklji, Opekline, Strela, Zlom kosti, Zvijte, Izpad porodnice in maternice, Izpad danke, Vnetje vimena, Driska, Kolika, Napenjanje, Solnčarica, Nevarnost zadušitve, Zastrupitje, Ozebljenje, Postopanje s popkom novorojenih živali, Nalezljive bolezni itd. že sami dovolj povedo, da se knjiga poča z vsemi onimi slučajji, v katerih bi vsak lastnik živine moral vedeti kaj mu je storiti, da se obvaruje škode. Lepo in koristno knjigo vsem interesentom prav nujno priporočamo.

Naroči se pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani, Prešernova ulica 54, ali pa pri Podružnici Tiskovne zadruge v Mariboru, Aleksandrova cesta št. 13, velja 34 dinarjev, poštnina pa 2.50 Din.

Gospodarstvo.

LICENCOVANJE BIKOV V MARIBORSKI OBLASTI.

Ker je licencovanje bikov najvažnejši oblastveni posel na polju povzdige živinoreje, je treba zanj zainteresirati tudi širšo javnost.

Namen licencovanja je sledeči: Iz celotnega števila bikov se odberejo oni, ki po zunanjosti in po poreklu povsem odgovarjajo namenu zboljšanja govedoreje. Samo lastniki teh bikov dobijo dopustnico in s tem dovoljenje, da jih smejo uporabljati za splošne plemenske svrhe proti primerni odškodnini. Pripuščenje nelicencovanih bikov je prepovedano in se kaznuje z denarno globo 10—250 dinarjev. Zato je potrebno, da prižene vsakdo svojega nad 1 leto starega bika v pregled in morebitno licenciranje.

Da se olajša cnim požrtvovalnim kmetovalcem, ki držijo dobre plemenske bika, za obče blagostanje prevzelo breme, so določene denarne nagrade.

Ob priliki licencovanja se vrši povsod tudi kratko strokovno predavanje o smernicah za povzdigo živinoreje. Naj se zanimajo za to prireditvev tudi oni gospodarji, ki sami nimajo bika.

Največje važnosti je licencovanje bikov tudi za vsa občinska predstojništva. Med glavnih naloge občin spada tudi skrb za zadostno

število licenciranih bikov. Štajerski govedorejski zakon z dne 17. aprila 1896 določa v tem zbiru sledeče:

»Ako ne zadostuje v občini broj spuščalnih bikov, katere imajo zasebniki v splošno uporabo, dolžna je ista, da skrbi za nabavo in vzdrževanje še potrebnih bikov.«

Ker se bo v tem pogledu strogo postopalo, bodo imele občine velike izdatke, h katerim še pridejo stroški za naknadno licenciranje takih občinskih bikov. Zato naj pridobi vsaka občina čimveč zasebnikov za držanje bikov, katerih je treba na vsakih 80—100 krav najmanj po enega.

Licencovanja se vršijo po podrobnem sporedu, katerega sestavi okrajni odbor, odnosno srezniki poglavar. Ta spored se objavi po vseh občinah.

× Pomladanski semenj na Lipskem. Pomladanske prireditve lipskega velesajma se vršijo od 4. do 14. marca 1928 in sicer vzorčni semenj od 4. do 10. marca, tahnični in gradbeni semenj od 4. do 14. marca, tekstilni, čevljarški in kožni semenj pa od 4. do 7. marca.

× II. semenj za semena v Lvovu se vrši od 2. do 5. februarja 1928.

× Mednarodni semenj v Poznanju. V Poznanju (Poljska) se vrši VIII. mednarodni vzorčni semenj od 29. aprila do 6. maja 1928. Pogoje in prijavnice za razstavljalce dobijo interesenti v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.

To in ono.

ZAKON MED BRATOM IN SESTRO.

Nedavno se je odigrala v Podoli na Poljskem tragedija, kakršne piše samo življenje. Siromasni organist Kozłowski se je poročil leta 1900 proti volji vseh svojcev z zelo lepo, toda prav tako bedno siroto. Zakon je bil zelo srečen. Rodil se je sin, nato pa še hčerka. Pri porodu hčerke je mati umrla. Iz žalosti radi izgube svoje ljubljene ženke se je izselil Kozłowski v Brazilijo. Hčerko je vzel seboj, sina pa je pustil pri sestri svoje žene. Ko je bil star mladi Kozłowski 20 let, je odpotoval v južno Ameriko, da bi poiskal svojega očeta. Tam je izvedel, da mu je oče umrl, sestra pa izginila brez sledu. Našel je službo pri bogatem trgovcu, tam se je seznanil z mladim dekletom, ki je bilo prav tako kot on v službi pri trgovcu. Mlada človeka sta se drug v drugega zaljubila. Slično ime Kozłowski je njiju vzajemno simpatijo še povečalo in kmalu sta postala mož in žena. Ko sta si prihranila nekoliko denarja, sta se vrnila v domovino, v rojstni kraj Kozłowskega v Podoli. Ko sta se sestala s teto Kozłowskega, je starka takoj sumila, da je poročil Kozłowski svojo lasno sestro. Obvestila je o tem duhovnika, ki je kmalu ugotovil, da je bila sumnja upravičena. Zakon je bil proglašen neveljavnim, nakar se je mlada žena zastrupila. Ko je njen brat — bivši zakonski mož, izvedel, da je mrtva, je skočil v ribnik in utonil.

Charlie Chaplin.

Skoraj eno leto je Charlie delal pri izvrševanju vprizoritve tega filma. Prišel je slednjič trenutok, ko je moral odpotovali v sneženo gorje, da snima pokrajinske slike. Sklenil je, da vzame v najem ozemlje severno od Summita na meji Kalifornije in Nevade.

Vlak je odpeljal iz Los Angelesa preko Sacramento v Summit Charlieja in njegov glavni stan, v katerem je bil razen Henryja Bermana, Eddyja Lutherlanda in drugih moških sodelovalcev tudi bogati gledališki posestnik Lid Grauman. Edine ženske, ki so šle z ekspedicijo so bile: Charliejeva mati, mlada dama, ki je bila njegova osebna tajnica in mlada igralka imenovana Lita Grey. Ta je imela tedaj šestnajst let ter je bila začetnica. Charlie ji je mislil dati glavno vlogo ter jo napraviti za veliko umetnico, kot je bil to storil z Edno Purviance, kajti takoj je bil opazil, da tiči v njej velik igralski talent.

V Sacramento so se ustavili za kratek čas. Tam je bil Eddi Lutherland naročil neki agenturi, naj najame petsto delavcev, potepuhov in pustolovcev za plačo pet dolarjev na dan in hrano so se ti ljudje odpeljali s posebnim vlakom v Summit, da tvorijo tam človeško karavano iskalec zlata, žalostno tropo izvržka človeškega rodu, kot jih je Alaska videla okoli leta 1898.

Na potu je bilo zelo prijetno. Charlie je bil židane volje in se je obnašal vprav prešerno. Ko je v Sacramento došla množica radovednežev zahtevala, da se ji pokaže slavni Charlie Chaplin, si je napravil ta veliko za-

bavo s tem, da je ljudem predstavil svojega prijatelja Graumana kot Chaplina, kateri mu je v resnici nekoliko podoben.

Ko je naslednji dan Charlie prišel na najeto zemljišče v Summitu, je bilo kljub velikim težkočam že vse pripravljeno za snemanje. Figuranti so dobili povelje, naj pridejo.

In prišla je tropa nepopisnih tipov vseh starosti in vseh vrst. Ko pa so ti reveži zapazili Charlieja, ki so ga poznali iz kina, v njegovem polcihndru in velikih čevljih, so navdušeno dvignili svoje umazane čepice in pokrivala ter ga pozdravili z glasnim: »Halo!«

Charlie se je v saneh odpeljal v glavni stan ter se ustavil na pobočju griča pri snežnih, ter od tu potom megafona dajal povelja karavani, ki se je kot kača vlekla v dolini preko snežnih poljan. Naenkrat se je pa Charlie sam pomešal med to množico, pripoginjen pod težo svoje čule in svojega orodja, predstavljajoč tako Revščino, ki jo žene naprej Pohlep in Upanje.

Treba je bilo neprestano klicati množici teh najetih revežev, naj ne gledajo Chaplina, njegovih sodrugov in snimalnih strojev, temveč naj imajo pogled uprt edinole na vrh hriba, ki je bil pred njimi in preko katerega jih je pot peljala v obljubljeni deželni zlata. Deset, če ne dvanajstkrat so morali znova začet piézanje po pobočju hriba, dokler se Chaplinu ni zdelo, da je slednjič dosegel to, kar je hotel.

Tedaj pa je pozabil na izmišljeno dramo, v kateri je živel za nekaj ur in obrnil pogled na svojo lepo in svežo partnerico, Sita Grey,

ki se mu je pristrčno smehljala iz svojega debelega kožuha. Ker je naslednje dneve začelo sonce precej toplo sijati ter so se radi tega baš, da se bo sneg stopil, se je Charlie z muzično naglico žuril pri delu v hudem solčnem sijaju, ki je na daljnih snežnih poljanah kar jemal vid. Edino večeri so bili dolgi v neudobnem majhnem hotelu, kjer se je dremalo štirideset oseb družbe, toda Charlie je bil dobre volje in se je izborno zabaval z Sita Grey.

Slednjič so bili zadnji prizori posneti in družba se je vrnila nazaj v Hollywood. Tu so Charliejevi sodrudniki pripravili zadnje scenerije za izvršitev še nekaterih prizorov. Čakali so samo, da pride njihov gospodar ter igra. Toda čakali so dolgo, kajti medtem se je nekaj zgodilo, kar one, ki so videli prizore v Summitu ni presenetilo: Sita Grey je namreč postala gospa Chaplin. Toda to je stvar, ki jo bomo obravnavali v drugem poglavju.

Ko Charlie zopet stopil v svoj studio, je snimal prizore, v katerih nastopa Georgia. Ker pa ni hotel, da igra to vlogo njegova soproga, je za to angažiral drugo igralko, Georgio Halle, ki je ravno potem tega filma dosegla svetovni sloves in bila nato sprejeta v družbo Paramount pod uprav sijajnimi pogoji.

Prva predstava »Lova za zlatom« julija 1925 v »Egyptian Theatre« Sida Graumana v Hollywoodu je bilo zmagozlatje, kakoršno Chaplin še ni dosegel.

Ko so ga vprašali, kateri prizor mu v tem filmu najbolj ugaja, je odgovoril, da oni, kjer

pride Georgia v salon ter z žalostnim očesom išče izvoljenca svojega srca ter si Charlie predstavlja, da ti pogledi in to iskanje velja njemu, potem pa zapazi, da je usmerjeno čisto nekam drugam...

Ubogi Chaplin, ki je označil ta simbolični prizor nerazumevanja dveh duš za najlepšega v filmu se je po čudnem naključju usode ravno tedaj zamotal v bolešno nesporazumljenje, namreč v svoj zakon s Sita Grey.

Dogodki njegovega rodbinskega življenja so kmalu zakasnili udeležitev novih načrtov.

Kakor vedno, kadar je končal kakšen film, je okleval med različni načrti. Nekaj časa je mislil na Napoleona. Slavna pariška pevka in igralka Raquel Meller naj bi bila njegova partnerica. Toda Chaplin je spoznal, da ne more Napoleona predstavljati tako, kot bi ga moral, in je ta načrt opustil.

Mislil je nato predstavljati v filmu Jezusa. Bil je ravnokar prečital knjigo o Jezusovem življenju, ki jo je napisal Italijan Papini. Chaplin je dolgo premišljeval o tem predmetu. Ali bi bil v stanu predstavljati Jezusa, katerega po njegovem mnenju nobeno slavnostno delo in nobena gledališka igra ni pravilno predstavila. Chaplin popisuje Jezusa na sledeči način:

Človek zelo izrazite socialne vpljivosti, ki mu pa prav nič ne manjka humorja. On nikakor ni pobožna, žalostna in lesena osebnost, pač pa tisti človek, ki so ga najmanj razumeli na svetu...

(Dalje prih.)

Fran MEDIC naznanja v svojem in v imenu svojih otrok Ivica, Minke, Franja, Fanči, Joža in Dragice tužno vest, da nas je naša nepozabna žena, mati, babica in prababica, gospa

Marijana Medic roj. Klemen

danes, dne 4. t. m., po dolgem in mučnem trpljenju, previdena s Svetotajstvi za umirajoče za vedno zapustila.

Pogreb blage pokojnice se vrši v ponedeljek, dne 6. februarja 1928 ob pol 4. uri popoldne od doma žalosti, Zrinjskega cesta 5, na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 4. februarja 1928.

Brez posebnega obvestila.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

TISKARNA 'MERKUR'

Trg.-ind d. d. v Ljubljani

se priporoča za tisk vsakovrstnih tiskovin za t. go. ce in urade.

MALI OGLASI

Za vsako besedo se plača 50 par. Za debelo tiskano pa Din 1.—

Šivilja,

dobro izurjena, išče službe. Gre šivati tudi na dom. — Naslov v upravi lista.

Drva - čebin

Wolfova 1/II. - Telef. 2056.

Oglašujte v Narodnem Dnevniku.

Proda se

lepa, srebrna, starinska moška verižica in ura, primerna za narodno nošo. — Natančneje se izve v upravi lista.

VINOCET

tovarna vinskega kisa, d. z. o. z., Ljubljana

nudi najfinejši in najokusnejši namizni kis iz vinskega kisa.

Zahajajte ponudbo. Telefon št. 2389.

Tehnično in higijenično najmoderneje urejena kisarna v Jugoslaviji.

Pisarna: Ljubljana, Dunajska cesta št. 1a, II. nadst.

Carinsko posredniški in špedicijski bureau

GROM

LJUBLJANA, Kolodvorska ulica 41

Naslov brzojavkam: „GROM“. Telefon 2454.

Podružnice: Maribor, Jesenice, Rakek.

Obavija vse v to stroko spadajoče poste najhitreje in pod kulantnimi pogoji.

Zastopniki družbe spainih voz S. O. E. za ekspresno pošiljke.

Inserati v „Narodnem dnevniku“ imajo velik uspeh!

Širite „Narodni Dnevnik“!